

Handläggare
Fernvall Cecilia

Datum
2018-06-01

Diarienummer
UBN-2018-3506

Utbildningsnämnden

Plan för Uppsala kommuns introduktionsprogram 2018/2019

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden föreslås besluta

att fastställa plan för Uppsala kommuns introduktionsprogram 2018/19.

Bakgrund

Uppsala kommuns gymnasieskolor skall erbjuda fem introduktionsprogram, för elever som ännu inte är behöriga till nationellt program i gymnasieskolan. De fem programmen är:

1. Individuellt alternativ (IM IND)
2. Preparandutbildning, (IM PRE)
3. Programinriktat individuellt val (IM PRO)
4. Språkintröduktion (IM SPR)
5. Yrkesintröduktion (IM YRK)

Programmen har sin grund i en tydlig individualisering, med studierna flexibelt organiserade utifrån elevens kunskapsutveckling och förutsättningar, så att elevens mål för utbildningen ska nås. Utbildningen på introduktionsprogram syftar generellt till förberedelser till nationellt program, annat introduktionsprogram, annan utbildning eller arbetsmarknaden. Respektive programs syfte beskrivs i bifogat förslag till plan.

Utbildningsnämnden, som huvudman för introduktionsprogrammen i Uppsala, skall anta en plan för utbildningen i enlighet med skollagen 17 kap 7 §. Planen för utbildningen ska enligt skollagen innehålla:

- Utbildningens syfte och huvudsakliga innehåll
- Utbildningens längd

Utifrån huvudmannens plan för introduktionsprogrammen upprättas en programplan för respektive program på skolnivå samt en individuell studieplan för varje elev. Rektor ansvarar för att såväl programplan som de individuella studieplanerna upprättas.

Föredragning

Utbildningsförvaltningen har med stöd av Skolverkets stödmaterial tagit fram ett förslag till plan för läsåret 2018/19. I planen beskrivs bland annat syfte, innehåll och uppföljning för respektive program.

Chefen för den kommunala gymnasieskolan ansvarar för hur introduktionsprogrammen organiseras mellan de olika skolorna.

Konsekvenser för barn/elever

Planen skapar en tydlighet kring de olika introduktionsprogrammen som i förlängningen stärker kvaliteten i utbildningen för eleverna.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i detta ärende

Utbildningsförvaltningen

Birgitta Pettersson
Utbildningsdirektör

Handläggare
Cecilia Fernvall

Datum
2018-05-30

Diarienummer

Plan för Uppsala kommuns introduktionsprogram

Bakgrund

Utbildningsnämnden, som huvudman för introduktionsprogrammen i Uppsala, skall anta en plan för utbildningen i enlighet med Skollagen 17 kap 7 §. Planen för utbildningen ska enligt skollagen innehålla:

- Utbildningens syfte och huvudsakliga innehåll
- Utbildningens längd

Utifrån huvudmannens plan för introduktionsprogrammen upprättas en programplan för respektive program på skolnivå samt en individuell studieplan för varje elev. Rektor ansvarar för att såväl programplan som de individuella studieplanerna upprättas.

Chefen för den kommunala gymnasieskolan ansvarar för hur Introduktionsprogrammen organiseras mellan de olika skolorna.

Introduktionsprogrammen

Uppsala kommuns gymnasieskolor skall erbjuda fem introduktionsprogram, för elever som ännu inte är behöriga till nationellt program i gymnasieskolan. De fem programmen är:

1. Individuellt alternativ (IM IND)
2. Preparandutbildning, (IM PRE)
3. Programinriktat individuellt val (IM PRO)
4. Språkintröduktion (IM SPR)
5. Yrkesintröduktion (IM YRK)

Programmen har sin grund i en tydlig individualisering, med studierna flexibelt organiserade utifrån elevens kunskapsutveckling och förutsättningar, så att elevens mål för utbildningen ska nås.

Övergripande målsättning och syfte

Utbildningen syftar till förberedelser till nationellt program, annat introduktionsprogram, annan utbildning eller arbetsmarknaden. Uppsala kommun ska erbjuda introduktionsprogram med bredd och flexibilitet för att främja en så snabb genomströmning som möjligt. Utbildningen ska utgå ifrån varje elevs förkunskaper, behov och val. Studie- och yrkesvägledningen och samarbetet mellan grund- och gymnasieskola är viktiga förutsättningar för varje elevs individuella studieplan.

Uppsala kommun eftersträvar ett samarbete med branschorganisationer i syfte att skapa utbildningsvägar som ger goda förutsättningar till ett arbete. När utbildningar organiseras ska det ske på ett sådant sätt att samarbete med berörda nationella program sker så smidigt som möjligt för att

underlätta elevers eventuella övergångar. I mån av plats ska utbildning på introduktionsprogram erbjudas vid skolor som också anordnar nationella program.

Studier

Utbildningen på introduktionsprogrammen ska som huvudregel ha samma omfattning som de nationella programmen, d.v.s. heltidsstudier motsvarande minst 20 timmar. Utbildningen kan göras mindre omfattande i överenskommelse med eleven och vårdnadshavaren (för omyndig elev) om huvudmannen anser att det är förenligt med utbildningens syfte. Utbildningarna bedrivs som skolförlagd eller arbetsplatsförlagd utbildning och består av grundskoleämnen, gymnasiekurser, praktik/APL utifrån elevens behov och intressen samt insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling. Vid behov ska pedagogisk utredning och test genomföras och remiss till annan instans för vidare utredning göras. På språkinträdning erbjuds alla elever modersmålsundervisning och studiehandledning på modersmålet.

Plan för programmet

Rektor ansvarar för att ta fram en programplan för respektive program. Syftet är att ge information inför val av studieväg. Programplanen ska vara känd för alla berörda på skolan och tillgänglig på skolans hemsida. Den innehåller i tillämpliga delar följande information:

- behörighetskrav
- syfte med utbildningen
- före utbildningsstart
- krav på kunskap i svenska språket
- inriktning för utbildningen
- struktur och upplägg
- innehåll
- längd
- uppföljning av elevens utbildning
- plats för utbildningen.

Individuell studieplan

En individuell studieplan ska upprättas för samtliga elever. Den ska vara anpassad efter varje enskild elevs behov, önskemål och förutsättningar. Studieplanen ska utgå ifrån ett helhetstänkande och samverka med andra berörda instanser, exempelvis socialtjänsten, ska i förekommande fall eftersträvas i upprättande av planen. Planen utformas senast en månad efter skolstart och ska registreras i Extens (elevregister) och innehålla överenskomna:

- grundskoleämnen
- gymnasiekurser och eventuell del av kurs.
- arbetsplatsförlagt lärande och praktik
- insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling
- särskilda stödinsatser
- beräknad utbildningslängd
- datum för uppföljning och revidering (minst en gång per termin)
- godkännande av rektor och elev (och för omyndig elev dennes vårdnadshavare)

Dokument efter introduktionsprogram

Skriftlig bedömning

En elev som har läst grundskoleämnen utan att minst ha uppnått betyget E inom ramen för ett introduktionsprogram ska få en skriftlig bedömning av sin kunskapsutveckling i varje sådant ämne.

Grundskolebetyg

En elev som genom studier på ett introduktionsprogram har fått betyg i ett av grundskolans ämnen ska få ett nytt slutbetyg från grundskolan. Det är rektor i gymnasieskolan som utfärdar det nya slutbetyget. Enligt GyF 6 kap 8§ får utbildningen endast innehålla grundskoleämnen som eleven inte har godkända betyg i. Dock har enligt SL 10 kap 23§ eleven rätt att genomgå prövning för betyg. Det gäller även den som tidigare fått betyg i avslutat ämne eller slutbetyg från grundskolan.

Gymnasieintyg

Efter avslutad gymnasieutbildning på ett introduktionsprogram ska rektor utfärda ett gymnasieintyg som visar vilken utbildning eleven fått. Av intyget ska det framgå:

- vilken studieväg som intyget avser
- vilka kurser och delar av kurser som eleven har läst
- antal gymnasiepoäng som varje kurs omfattat
- betyg som eleven fått eller det centrala innehållet om betyg inte har kunnat sättas
- APL eller praktik
- positiva resultat av övriga insatser som varit gynnsamma för elevens kunskapsutveckling

Sammanställning

En elev som avbryter sin utbildning på ett introduktionsprogram, inte fullföljer utbildningen enligt sin individuella studieplan, övergår till ett annat introduktionsprogram eller ett nationellt program ska få en sammanställning av vilka delar i utbildningen eleven har fullföljt jämfört med sin individuella studieplan. Rektor ansvarar för att sammanställningen upprättas.

Eleverna kan inte få en examen från ett introduktionsprogram. En annan möjlighet för elever som inte är behöriga till nationella program är att gå kvar i grundskolan för att uppnå behörigheten. Eleven har rätt att gå kvar i grundskolan under två år för att på så sätt slutföra utbildningen.

De olika introduktionsprogrammen

Introduktionsprogrammen vänder sig till de elever som inte uppnått behörighet till nationella program i gymnasieskolan. De skilda introduktionsprogrammen har olika behörigheter, vilket delvis beror på att de har olika syften

Nedan beskrivs de olika programmen mer utförligt. Texterna överensstämmer med de bestämmelser som finns i skollagen och gymnasieförordningen samt Skolverkets riktlinjer (*Plan för utbildningarna på Introduktionsprogrammen, 2016*) för innehåll i de olika programplanerna.

Individuellt alternativ (IM IND)

Hemkommunen ansvarar för att alla ungdomar i hemkommunen, som inte är behöriga till ett nationellt program, erbjuds plats på individuellt alternativ.

Behörighet

Individuellt alternativ står öppet för ungdomar som inte har de godkända betyg som krävs för behörighet till ett yrkesprogram. Om huvudmannen för utbildningen finner att det finns synnerliga skäl, får ungdomar som uppfyller behörighetskraven för ett yrkesprogram tas emot på individuellt alternativ.

Hemkommunen ansvarar för att elever från grundsärskolan erbjuds individuellt alternativ. Däremot behöver hemkommunen inte erbjuda sådan utbildning om det med hänsyn till elevens bästa finns synnerliga skäl att inte göra det.

Syfte

Syftet med individuellt alternativ är att eleverna ska gå vidare till yrkesintroduktion, annan fortsatt utbildning eller börja arbeta. Utbildningen får innehålla grundskoleämnena som eleven saknar godkända betyg i och hela eller delar av gymnasieskolans kurser. Det kan också ingå andra insatser, exempelvis motivationsinsatser eller praktik.

Individuellt alternativ präglas av en hög grad av individualisering och utformas utifrån den enskilde elevens förutsättningar och behov. Individuellt alternativ utformas för enskild elev och vänder sig i första hand till ungdomar som inte har behörighet till ett yrkesprogram och som har stora kunskapsbrister och svag motivation, eller till ungdomar som vill ha en mer allmänt inriktad utbildning som förberedelse för annan utbildning.

För varje elev ska det upprättas en individuell studieplan. Den individuella studieplanen är viktig för att kunna planera och kontinuerligt följa upp elevens kunskapsutveckling. Det är i studieplanen som utbildningens innehåll ska konkretiseras och tydliggöras med utgångspunkt i elevens behov och förutsättningar.

Skolans mål är att varje elev utvecklar sin självkänedom och förmåga till studieplanering samt att varje elev medvetet kan ta ställning till fortsatt studie- och yrkesinriktning utifrån sina samlade erfarenheter och kunskaper. Dessa mål är särskilt angelägna på individuellt alternativ.

Före utbildningsstart

För att nå en hög grad av individualisering och för att kunna utforma utbildningen utifrån den enskilde elevens förutsättningar och behov, beskriver skolorna i sina programplaner hur skolans rutin för antagning ser ut.

Svenska språket

För att eleverna ska ha rimliga förutsättningar för att kunna tillgodogöra sig utbildningen på individuellt alternativ kan skolorna beskriva i sin programplan vilka krav som finns på kunskaper i svenska samt beskrivning av hur skolan arbetar med studiehandledning på modersmål.

Struktur och upplägg

Individuellt alternativ ska utformas för en enskild elev. Dock kan skolorna organisera individuellt alternativ till exempel i form av enskild undervisning eller särskilda grupper där all undervisning sker. Skolorna beskriver i sina planer av hur skolan arbetar med elevens individuella studieplan samt en beskrivning av utbildningens övergripande struktur och upplägg.

Innehåll

Innehållet i den enskilde elevens utbildning styrs av elevens mål med sin utbildning och dennes förutsättningar. Utbildningen får innehålla grundskoleämnena som eleven saknar godkända betyg i och

hela eller delar av kurser i karaktärsämnen och i gymnasiegemensamma ämnen. Även andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling får ingå i utbildningen.

Längd

Längden på programmet individuellt alternativ är inte reglerad i några bestämmelser.

Utbildningens uppföljning

Då längden på programmet individuellt alternativ inte är reglerad i några bestämmelser, så erbjuds utbildningen på ett flexibelt sätt för att möta elevernas behov och önskemål.

Uppföljningen av elevens utbildning sker vid det individuella utvecklingssamtalet. Stor tyngdvikt läggs vid varje samtal på elevens mål med sin utbildning. Det kan då bli aktuellt att eleven övergår till ett nationellt program eller till ett annat introduktionsprogram: preparandutbildning, programinriktat individuellt val eller yrkesintroduktion.

Preparandutbildning (IM PRE)

Hemkommunen ansvarar för att alla ungdomar i hemkommunen, som inte är behöriga till ett nationellt program, erbjuds preparandutbildning.

Behörighet

Preparandutbildning är öppet för ungdomar som saknar de godkända betyg som krävs för behörighet till alla nationella program.

Syftet

Syftet med preparandutbildningen är att de elever som har fullföljt årskurs 9 i grundskolan utan att ha uppnått behörighet till ett visst nationellt program ska kunna göra det.

Struktur och upplägg

Utbildningen ska utformas för en enskild elev. Elevens individuella studieplan styr upplägget av studierna. Upplägget kan organiseras genom att de antagna eleverna bildar en egen klass eller läser integrerat med elever på ett nationellt program.

Innehåll

Preparandutbildningen ska innehålla de grundskoleämnen som eleven inte har godkända betyg i och som eleven behöver för att bli behörig till ett visst nationellt program. Utbildningen får även innehålla ytterligare grundskoleämnen, dock inte sådana ämnen som eleven har godkända betyg i. Dessutom får utbildningen innehålla kurser från nationella program och, i mindre omfattning, andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling.

I programplanen för utbildningen beskriver skolan ifall eleven erbjuds att läsa grundskoleämnen utöver de som krävs för att bli behörig till nationellt program, kurser från gymnasieskolans nationella program och/eller, i mindre omfattning, andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling.

Längd

Eftersom utbildningen bland annat vänder sig till elever som bara saknar ett ämne kan man behöva organisera för en snar övergång till ett nationellt program, så snart eleven klarat ämnet, så att inte eleven tappar ett år. Samtidigt måste utbildningen planeras som heltidsstudier.

Preparandutbildning ska pågå högst ett år. Syftet med tidsbegränsningen är att avgränsa programmets målgrupp till de elever som kan antas ha förutsättningar att nå utbildningens mål, det vill säga uppnå behörighet till ett visst nationellt program, inom ett år. Genom den studie- och yrkesvägledning de har rätt till i grundskolan ska eleverna ha informerats om de krav den tänkta gymnasieutbildningen ställer, så att deras val att gå preparandutbildning är väl underbyggt. Om huvudmannen för utbildningen finner att det finns synnerliga skäl, får preparandutbildningen förlängas till två år. Detta beslutar rektor om. Vidare är det skolans ansvar att varje elev som har avslutat ett introduktionsprogram har en plan för och tillräckliga kunskaper för fortsatt utbildning eller är redo att etablera sig på arbetsmarknaden.

Uppföljning av elevens utbildning

En elev som inte har uppnått utbildningens mål ska få vägledning och stöd till att övergå till annat introduktionsprogram såsom programinriktat individuellt val, yrkesintroduktion eller individuellt val, eller, om synnerliga skäl föreligger, erbjudas högst ytterligare ett år i preparandutbildning.

Ett exempel på synnerligt skäl i Uppsala kommun kan vara sjukdom som under en mycket lång tid helt förhindrat eleven att kunna studera.

Det är viktigt att fortlöpande följa upp elevens utbildning samt ge stöd för att eleven lättare ska kunna uppnå målen. Om en elev trots insatser inte har nått utbildningens mål inom ett år kan huvudmannen ge vägledning för att stödja eleven i att välja ett annat introduktionsprogram.

Programinriktat individuellt val (IM PRO)

Behörighet

Programinriktat individuellt val riktar sig till ungdomar som inte har alla de godkända betyg som krävs för behörighet till ett yrkesprogram, men från grundskolan har godkända betyg i svenska eller svenska som andraspråk och

- i engelska eller matematik samt i minst fyra andra ämnen, eller
- i engelska och matematik samt i minst tre andra ämnen.

Syftet

Syftet med programinriktat individuellt val är att eleverna ska få en utbildning som är inriktad mot ett nationellt yrkesprogram och att de så snart som möjligt ska kunna antas till det programmet.

Utbildningens inriktning

Utbildningen är inriktad mot följande nationella yrkesprogram:

- Naturbruksprogrammet
- Fordons- och transportprogrammet
- Bygg- och anläggningsprogrammet
- Restaurang- och livsmedelsprogrammet
- Hotell- och turismprogrammet
- Barn- och fritidsprogrammet
- VVS- och fastighetsprogrammet

Struktur och upplägg

Utbildningen utformas för en grupp elever. Det innebär att utbildningen inrättas i förväg och att utbildningens innehåll är fastlagt innan eleven söker den sökbara utbildningen. Att utbildningen anordnas för en grupp elever styr inte antalet elever som tas emot. Utbildningen kan med andra ord anordnas för enstaka elever som integreras i klasser på nationella program, vilket kan underlätta övergången till det nationella programmet när eleverna blir behöriga. Utbildningen ska alltså utformas för en grupp elever och organiseras på så sätt att eleverna bildar en *egen klass* eller läser *integrerat* med elever på ett nationellt program. I de fall utbildningen organiseras enligt det sistnämnda, underlättas övergången till det nationella programmet när eleverna blir behöriga. Skolorna beskriver i sina programplaner hur undervisningen organiseras.

Innehåll

Programinriktat individuellt val ska innehålla de grundskoleämnen som en elev inte har godkända betyg i och som krävs för att eleven ska bli behörig till ett yrkesprogram. Utbildningen ska också innehålla kurser som ingår i ett nationellt yrkesprogram. Eftersom utbildningen inrättas i förväg och utbildningens innehåll är fastlagt innan eleven söker utbildningen kan det vara lämpligt att planen för utbildningen också beskriver när eleven ska läsa de grundskoleämnen som eleven måste läsa för att bli behörig till ett nationellt program. Vidare beskriver skolorna i sina programplaner för utbildningen när eleven, i den mån som eleven inte har godkända betyg i ämnena matematik eller engelska från grundskolan, ska läsa de gymnasiegemensamma ämnena matematik eller engelska.

Utbildningen på programinriktat individuellt val ska också innehålla arbetsplatsförlagt lärande. Arbetsplatsförlagt lärande behöver dock inte förekomma i den omfattning som anges för nationella program. Skolorna anger i sina programplaner vilka veckor som det arbetsplatsförlagda lärandet äger rum.

Längd

Längden på utbildningen på programinriktat individuellt val är inte reglerad i några bestämmelser. Utgångspunkten är dock att det ska vara möjligt för eleven att bli behörig inom högst ett år med de givna förkunskapskraven och med hjälp av det särskilda stöd varje elev har rätt att få.

En betydande andel av eleverna förväntas också kunna bli behöriga till ett yrkesprogram och klara av sin gymnasieutbildning inom tre år.

Uppföljning av elevens utbildning

Eleven förväntas bli godkänd i de grundskoleämnen som behövs för att kunna antas till angivet yrkesprogram inom ett år.

Om eleven efter den planerade tiden inte har uppnått utbildningens mål att bli godkänd i de grundskoleämnen som behövs för att kunna antas till ett yrkesprogram genomförs ett uppföljande samtal med eleven och dennes vårdnadshavare om möjliga orsaker. Samtalet syftar till att komma fram till om eleven ska föreslås söka till annat introduktionsprogram; yrkesintroduktion eller individuellt alternativ.

Skolan har en plan för att följa upp elevens utbildning beroende på hur elevens studier utvecklas.

Språkintröduktion (IM SPR)

Hemkommunen ansvarar att alla ungdomar i hemkommunen, som inte är behöriga till ett nationellt program, erbjuds språkintröduktion.

Behörighet

Språkintröduktion står öppen för nyanlända ungdomar som inte har de godkända betyg som krävs för behörighet till ett yrkesprogram och som behöver en utbildning där tyngdpunkten ligger på att lära sig svenska. Målet är att sedan gå vidare i gymnasieskolan eller till annan utbildning. Om det finns särskilda skäl får även andra elever läsa språkintröduktion.

Syftet

Syftet med språkintröduktion är att ge nyanlända ungdomar en utbildning med tyngdpunkt i det svenska språket, vilket gör det möjligt för dem att gå vidare i gymnasieskolan eller till annan utbildning.

Före utbildningsstart

Skolorna följer Skolverkets Allmänna råd om utbildning för nyanlända elever.

Nyanländ elev:

Sprintgymnasiet tar emot elever från mottagningsenheten för nyanlända. Det är mottagningsenheten för nyanlända som tar fram information om elevens tidigare skolgång, modersmål, starkaste språk, starkaste skolspråk, eventuell arbetserfarenhet samt hälsa. Denna information lämnas över till Sprintgymnasiet och förs sedan vidare till mottagande skola.

Sprintgymnasiet kartlägger elevens bakgrund i följande avseenden: språklig nivå i svenska och enkel kartläggning i engelska och matematik för att kunna bedöma kunskapsnivån i dessa ämnen.

Efter kartläggning placeras eleven efter sin kunskapsnivå i svenska på en kommunal gymnasieskola som ger språkintröduktion.

Ansökan kan göras hela året och elever tas in, kartläggs och placeras kontinuerligt.

Elev som kommer från grundskolan:

Sprintgymnasiet deltar i informationsmöten med studie- och yrkesvägledare på grundskolan för att informera om programmet språkintröduktion på de kommunala gymnasieskolorna.

Grundskolans svenska som andraspråkslärare bedömer elevens kunskap i svenska enligt bedömningsmaterialet *Bygga svenska*. Bedömningen blir ett underlag för nivåplacering på språkintröduktion. Då eleven har betyg från grundskolan följer dessa med till den individuella studieplanen på programmet språkintröduktion.

Beslut om placering av grundskoleelever på språkintröduktion sker under slutet på maj månad vid möte med gymnasieskolornas programrektorer, Sprintgymnasiets rektorer och verksamhetsutvecklare från gymnasieledningen närvarande.

Struktur och upplägg

Språkintröduktion utformas för en enskild elev och utgår från de pedagogiska intentionerna i bedömningsmaterialet *Bygga svenska* som handlar om språkutveckling utifrån att tala, läsa, skriva och lyssna.

Innehåll

Språkintröduktion innehåller undervisning i grundskoleämnena svenska eller svenska som andraspråk. I övrigt ska språkintröduktion utformas utifrån den bedömning som görs av elevens språkkunskaper, och innehålla de ämnen och kurser som eleven behöver för sin fortsatta utbildning. Utbildningen får innehålla grundskoleämnena som eleven inte har godkända betyg i och kurser i gymnasieämnena. Insatser för inkludering och även andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling kan ingå i utbildningen. Innehållet i språkintröduktionen baseras på en individuell bedömning av elevens förkunskaper och de kompletteringar som behövs för att eleven så snart som möjligt ska kunna delta i det ordinarie utbildningssystemet. Det är viktigt att undervisning erbjuds i fler ämnen och kurser så att eleverna ges förutsättningar att snabbt komma vidare i sin utbildning och så att elevernas tidigare förvärvade ämneskunskaper kan utnyttjas. Detta bör finnas beskrivet i elevens individuella studieplan. Vidare bör det göras en kontinuerlig bedömning av elevens språk- och kunskapsutveckling, så att eleven och ämneslärare ser hur progressionen i elevens språkutveckling ser ut och så att ämnesundervisningen kan planeras. Innehållet beskrivs närmare i skolornas programplaner.

Inför elevens framtida val är det angeläget att eleven har fått en så god valkompetens som möjligt för att valen ska bli väl genomtänkta. Denna valkompetens kan utvecklas på olika sätt.

Längd

Utbildningens längd regleras indirekt genom gymnasieförordningens formulering ”Inför mottagandet av en elev till språkintröduktion ska huvudmannen i god tid göra en bedömning av elevens språkkunskaper”. Elevens kunskapsutveckling i övriga ämnen skall också bedömas för att eleven så snart som möjligt ska komma vidare i sin utbildning. Utbildningens längd beror alltså på varje elevs individuella förutsättningar och mål, vilket kan innebära att eleverna behöver olika lång tid på programmet.

Utbildningens uppföljning

Hur lång tid det kommer att ta eleven att bli klar på språkintröduktion bedöms utifrån elevens individuella studieplan och följs kontinuerligt upp. Efter utbildningen erbjuds eleven möjlighet till studier på ett nationellt program, på ett annat intröduktionsprogram, kommunal vuxenutbildning eller folkhögskola.

Bedömning av språkkunskaper

Elevens språkkunskaper bedöms med hjälp av Skolverkets stödmaterial *Bygga svenska* (för årskurs 7–9 och gymnasieskolans intröduktionsprogram).

Yrkesintröduktion (IM YRK)

Hemkommunen ansvarar för att alla ungdomar i hemkommunen, som inte är behöriga till ett nationellt program, erbjuds yrkesintröduktion.

Behörighet

Yrkesintröduktion står öppet för ungdomar som inte har de godkända betyg som krävs för att vara behöriga till ett yrkesprogram. Men om huvudmannen för utbildningen finner att det finns synnerliga skäl, får ungdomar som uppfyller behörighetskraven för ett yrkesprogram tas emot till yrkesintröduktion.

Hemkommunen ansvarar för att elever från grundsärskolan erbjuds yrkesintröduktion. Däremot behöver hemkommunen inte erbjuda sådan utbildning om det med hänsyn till elevens bästa finns synnerliga skäl att inte göra det.

Syftet

Syftet med yrkesintroduktion är att eleverna ska få en yrkesinriktad utbildning som gör det möjligt för dem att etablera sig på arbetsmarknaden eller som leder till studier på ett yrkesprogram.

För varje elev ska det upprättas en individuell studieplan. Det är viktigt att den enskilda elevens syfte med yrkesintroduktion klart framgår av den individuella studieplanen.

Arbetslivets behov

Den yrkesinriktade utbildning som erbjuds inom yrkesintroduktion kan, förutom att på ett flexibelt sätt möta elevernas behov och önskemål, även möta det behov av utbildningar med olika längd som finns lokalt på arbetsmarknaden. I den mån som en skola erbjuder yrkesintroduktion grundat på en analys av arbetsmarknadens behov i Uppsala kommun, så framgår detta av skolans programplan.

Svenska språket och modersmål

För att även nyanlända elever ska ha rimliga förutsättningar att kunna tillgodogöra sig utbildningen på yrkesintroduktion beskriver skolorna i programplanerna vilka krav på kunskaper i svenska språket och hur skolorna arbetar med studiehandledning på modersmål. Uppsala kommuns gymnasieskolor använder Skolverkets stödmaterial: *Bygga svenska – ett bedömningsstöd för nyanlända elevers språkutveckling*.

Utbildningens inriktning

Inriktningen på yrkesintroduktion är inte reglerat i några bestämmelser. Det innebär att inriktningen antingen helt kan rymmas inom ett yrkesprogram eller att inriktningen är mot ett yrkesområde som inte finns inom ett visst yrkesprogram. I Uppsala kommun organiseras utbildningen i huvudsak mot yrkesprogram.

Utbildningen är inriktat mot följande nationella yrkesprogram:

- Naturbruksprogrammet
- Fordon- och transportprogrammet
- Bygg- och anläggningsprogrammet
- Restaurang- och livsmedelsprogrammet
- Hotell- och turismprogrammet
- Handel- och administrationsprogrammet
- Vård- och omsorgsprogrammet

I kommunen finns även en yrkesintroduktion som är inriktad mot följande yrkesområde: arbete med människor, service och handel.

Struktur och upplägg

Yrkesintroduktion kan utformas för en grupp elever eller för en enskild elev. Vidare kan elever som läser programmet bilda en egen klass eller läsa integrerat med elever på ett nationellt program. Vissa skolor utformar exempelvis utbildningen med ett paket med kurser för att skapa tydliga och sökbara studievägar med yrkesinriktning för eleverna.

Den övergripande strukturen och upplägget på yrkesintroduktion i Uppsala kommun är antingen att upplägget i huvudsak liknar strukturen på ett yrkesprogram, utformad som en etappindelad utbildning, specifik yrkesutbildning eller ämnesstudier och lärande på arbetsplats. Den enskilda skolans

programmål redovisar tydligt den övergripande strukturen och upplägget för yrkesintroduktion på just den skolan.

Innehåll

Yrkesintroduktion ska i huvudsak innehålla yrkesinriktad utbildning. Den får innehålla hela eller delar av kurser i karaktärsämnen och i gymnasiegemensamma ämnen som ingår i gymnasieskolans nationella yrkesprogram eller annan yrkesinriktad utbildning. Utbildningen ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande eller praktik. Yrkesintroduktion får också innehålla grundskoleämnen som eleven saknar godkända betyg i. Även andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling ingår i utbildningen. Skolornas programplaner beskriver i detalj innehållet på respektive skolas yrkesintroduktion.

Längd

Längden på utbildningen på yrkesintroduktion är inte reglerad i några bestämmelser. Detta gör det möjligt för Uppsala kommun att erbjuda utbildningen på ett flexibelt sätt för att möta elevernas behov och önskemål.

Uppföljning av elevens utbildning

För varje elev ska det upprättas en individuell studieplan. Det är viktigt att den individuella studieplanen följs upp och revideras vid behov. Detta är särskilt viktigt för elever som går gymnasieskolans introduktionsprogram då dessa program saknar egna examensmål. Den individuella studieplanen är därför ett viktigt dokument för eleven och skolan. Skolan har en uttalad förväntan på eleven och en plan för att följa upp dennes utbildning beroende på hur studierna utvecklas.